

prima instanță: R. Popescu-Balta
instanța de apel: L. Popova, L. Bulgac, A. Pahopol
instanța de recurs: T. Chișca-Doneva, I. Druță, M. Ghervas

dosar nr.2rh-176/16

ÎNCHEIERE

19 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ion Druță
Maria Ghervas

examinând cererea de revizuire depusă de către Ipati Zinaida,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Verei Ceban împotriva
Zinaidei Ipati, Oficiului Cadastral Teritorial Anenii Noi, filiala Întreprinderii de Stat
„Cadastru” cu privire la declararea nulității actelor juridice, radierea din Registrul
bunurilor imobile a dreptului de proprietate și înregistrarea dreptului de proprietate,
împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 27 aprilie 2016, prin care
recursul declarat de către Ipati Zinaida, reprezentată de avocatul Bodrug Alexandru a
fost considerat ca inadmisibil,

constată:

La 11 aprilie 2014, Ceban Vera, reprezentată de avocatul Chicu Oleg, a depus
cerere de chemare în judecată împotriva Zinaidei Ipati, OCT Anenii Noi, filiala ÎS
„Cadastru” cu privire la declararea nulității actelor juridice, radierea din Registrul
bunurilor imobile a dreptului de proprietate și înregistrarea dreptului de proprietate.

În motivarea acțiunii a indicat că la 22 aprilie 2008, OCT Anenii Noi a
înregistrat dreptul de proprietate asupra ½ cotă parte din bunurile imobile pe numele
Zinaidei Ipati după cum urmează: casa de locuit situată în satul Roșcani, r-1 Anenii Noi
cu suprafața totală de 128,7 m.p., formată din 6 odăi cu construcții auxiliare cu nr.
cadastral 1038116019 și terenurile agricole situate în extravilanul satului Roșcani, r-1
Anenii Noi cu nr. cadastrale: 1038102237 (în suprafața de 0,6801 ha) și nr. cadastral
1038102069 (în suprafața de 0,3496 ha).

Susține că actele în baza cărora s-a înregistrat dreptul de proprietate după
Zinaida Ipati sunt ilegale.

Afirmă că are un interes născut și actual de a invoca nulitatea absolută a actelor
juridice în cauză.

Indică că pîrîta Ipati Zinaida a încheiat căsătoria cu Surchicin Anatolie la 29
septembrie 1997 și s-au aflat în căsătorie pînă la 11 noiembrie 2006, cînd aceasta a fost
desfăcută.

Menționează că ulterior, la 19 octombrie 2007, Surchicin Anatolie a decedat, iar după decesul lui Surchicin Anatolie în calitate de moștenitor legal a fost desemnat Surchicin Constantin (fratele defunctului).

Precizează că la momentul decesului lui Surchicin Anatolie și la momentul deschiderii succesiunii era în viață mama decedatului - Pascari Xenia, respectiv, aceasta a avut calitatea de moștenitor legal de clasa I, iar instanțele de judecată au admis cerințele formulate de ea și au prelungit termenul de acceptare a succesiunii și au declarat nule certificatele de moștenitor eliberate pe numele lui Surchicin Constantin.

La 22 decembrie 2010, Surchicin Xenia a decedat, iar calitatea de succesor a dobândit-o fiica acesteia - Vera Ceban, totodată, menționează că după intrarea în vigoare a hotărârii de prelungire a termenului de acceptare a succesiunii și anulare a certificatelor de moștenitor eliberate pe numele lui Constantin Surchicin, a aflat despre faptul că ultimul la 01 august 2008 a încheiat cu Ipati Zinaida contracte de vânzare-cumpărare cu nr. 2681 și nr. 2682, prin care a înstrăinat cota-parte din bunurile imobile ce i-ar fi revenit în urma acțiunilor ilegale a Zinaidei Ipati.

Insistă că imediat după ce a aflat despre existența acestor contracte a înaintat în instanța de judecată o cerere împotriva lui Surchicin Constantin, Ipati Zinaida și Oficiul Cadastral Teritorial, solicitând declararea nulă a contractelor de vânzare-cumpărare sus menționate, iar prin hotărârea nr. 3CA/93/13 din 13 decembrie 2013, contractele de vânzare-cumpărare au fost declarate nule, iar organul cadastral a fost obligat de a radia înscrisurile din registrul bunurilor imobile.

La fel, relevă că la moment precum reiese din informația înscrisă în Registrul bunurilor imobile Ipati Zinaida continuă să dețină calitatea de proprietar asupra ½ cotă- parte din bunurile imobile.

Solicită repunerea în termen de contestare actelor juridice, declararea nulă a actelor juridice în baza cărora a fost înregistrat dreptul de proprietate după Zinaida Ipati asupra ½ cotei-părți din bunurile imobile cu numerele cadastrale 1038116019, 1038102069, 1038102237, obligarea OCT Aneni Noi de a radia din Registrul bunurilor imobile dreptul de proprietate a Zinaidei Ipati asupra ½ cotei-părți din bunurile imobile cu numerele cadastrale 1038116019, 1038102069, 1038102237, obligarea OCT Anenii Noi de a înregistra dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile cu numerele cadastrale 1038116019, 1038102069, 1038102237 după Ceban Vera și încasarea cheltuielilor de judecată din contul Zinaidei Ipati în beneficiul Verei Ceban.

Prin hotărârea Judecătoriei Anenii Noi din 13 februarie 2015, acțiunea a fost repusă în termen, fiind declarat nul certificatul nr. 1449 din 21 aprilie 2008 cu privire la dreptul de proprietate asupra cotei-părți din proprietatea comună în devălmășie situate în s. Roșcani raionul Anenii Noi, cu nr. cadastral 1038116019 pe numele Zinaidei Ipati, eliberat de către notarul privat Parcalab Valentina.

S-a declarat nul certificatul nr. 1450 din 21 aprilie 2008 cu privire la dreptul de proprietate asupra cotei-părți din proprietatea comună în devălmășie situate în s. Roșcani raionul Anenii Noi, cu nr. cadastral 1038102237 și 1038102069, pe numele Zinaidei Ipati, eliberat de către notarul privat Parcalab Valentina.

S-a obligat Oficiul Cadastral Teritorial Anenii Noi, filiala ÎS „Cadastru” de a radia din Registrul bunurilor imobile dreptul de proprietate, înregistrat după Ipati

Zinaida asupra ½ cotei-părți din bunurile imobile cu nr. cadastrale 1038116019, 1038102237 și 1038102069.

S-a obligat Oficiul Cadastral Teritorial Anenii Noi , filiala ÎS „Cadastru” de a înregistra în Registrul bunurilor imobile dreptul de proprietate asupra ½ cotei-părți din bunurile imobile cu numere cadastrale 1038116019, 1038102237 și 1038102069, după Ceban Vera.

S-a anulat sechestrul aplicat prin încheierea Judecătoriei Anenii Noi din 29 noiembrie 2010 și 28 iunie 2010 cu privire la aplicarea sechestrului asupra bunului imobil cu numere cadastrale 1038102069, 1038102237 și 1038116019.

S-a încasat de la Ipati Zinaida în beneficiul Verei Ceban, taxa de stat în mărime de 100 lei

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2015, a fost respins apelul declarat de către Ipati Zinaida și menținută hotărârea primei instanțe.

La 23 februarie 2016, Ipati Zinaida, reprezentată de avocatul Bodrug Alexandru a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu trimiterea pricinii spre rejudecare în instanța de fond.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 27 aprilie 2016, recursul declarat de către Ipati Zinaida, reprezentată de avocatul Bodrug Alexandru a fost considerat inadmisibil.

La 26 iulie 2016, Ipati Zinaida a depus cerere de revizuire împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 27 aprilie 2016, solicitând admiterea cererii casarea încheierii instanței de recurs cu rejudecarea recursului și restituirea pricinii la rejudecare în prima instanță.

În motivarea cererii de revizuire, a invocat prevederile art. 449 lit. b) CPC, susținând că fiind internată în spital unde a urmat un tratament îndelungat, cauza în prima instanță a fost examinată în lipsa sa, dânsa fiind în imposibilitate de a se prezenta în instanță de judecată și de a prezenta probele necesare pentru a dovedi ilegalitatea probelor prezentate de intimată.

Consideră că instanța de fond greșit a examinat cererea de chemare în judecată depusă de Ceban Vera cu probele anexate, care au dus la anularea dreptului de proprietate al ei, deoarece Primăria satului Roșcani a eliberat act juridic, prin care s-a confirmat că toate lucrările de construcție a casei de locuit cu nr. Cadastral 1038116019, au fost efectuate de ambii soți Surchicin Anatolie și dânsa, astfel încât și plata pentru impozit pe imobil din 1996 până în 215 sunt achitate de ei.

Susține că la momentul întocmirii certificatelor cu nr. 1449 și 1450 din 21 aprilie 2008 Surchicin Anatolie era decedat, însă în termenul de 6 luni prevăzut de normele legale pentru acceptarea succesiunii defunctului, moștenitorii de rangul I nu au depus declarație de acceptare a acesteia, fapt cunoscut de instanță, deoarece în acest sens au fost prezentate probe corespunzătoare, cu toate acestea instanța a emis o hotărâre, prin care a repus în termen cererea de chemare în judecată a Verei Ceban împotriva sa și a Oficiului Cadastral Teritorial Anenii Noi, anulând totodată și certificatul de dobândire a dreptului de proprietate obținut de dânsa legal.

Consideră că cererea de revizuire urmează a fi admisă, deoarece au devenit cunoscute fapte care nu au fost studiate în procesul de judecată și care sunt contradictorii concluziilor instanței de apel, pe care însă nu le-a prezentat în procesul

judecării cauzei în fond, deoarece nu a participat la examinarea cauzei, fiind internată în spital și respectiv nu a fost înștiințată legal despre existența litigiului dat.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de revizuire neîntemeiată și care urmează a fi respinsă ca inadmisibilă din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 451 CPC, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

La caz, se constată că revizuenta Ipati Zinaida, cu referire la dispozițiile art. 449 lit. b) CPC, a prezentat în susținerea cererii de revizuire copia extrasului din fișa medicală nr. 23348 din care rezultă că Ipati Zinaida a fost internată în perioada 18 noiembrie 2014-28 noiembrie 2014 la IMSP Institutul Oncologic pentru etapa a II a tratamentului combinat radiant posterior, copia Extrasului din fișa medicală a bolnavului staționar nr.20867, din care rezultă că Ipati Zinaida a fost internată în IMSP Institutul Oncologic la 16 octombrie 2014 și externată la 03 noiembrie 2014, copia trimiterii-extrasului din 10 octombrie 2014 și copia extrasului din fișa de ambulatoriu staționar a bolnavului din 30 ianuarie 2015.

În conformitate cu art. 449 lit. b) CPC, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

În sensul normei enunțate este important de înțeles că circumstanțele sau faptele trebuiau să existe obiectiv până la data pronunțării hotărârii, să aibă importanță esențială pentru justa soluționare a cauzei civile, adică să aibă putere decisivă asupra concluziei (hotărârii) instanței de judecată, să fie descoperite după ce hotărârea judecătorească devine irevocabilă.

De altfel, art. 449 lit. b) CPC, vorbește despre circumstanțe (fapte) necunoscute anterior petiționarului, dar întrucât examinarea fondului cauzei prezumă că instanța a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, este evident că o condiție esențială pentru admiterea revizuirii este că și instanței nu i-au fost și nu au putut fi cunoscute aceste circumstanțe (fapte). Pentru acest motiv de revizuire esențial este ca revizuentul să probeze că nu a știut anterior pronunțării hotărârii a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe sau fapte și că nu a avut posibilitatea de a le cunoaște, în caz contrar ele nu pot servi ca temei de revizuire. Mai mult, revizuentul trebuie să demonstreze că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Astfel, ca o condiție esențială de redeschidere a procesului pe acest temei este ca circumstanțele (faptele) să fi existat obiectiv pînă la data pronunțării hotărârii, ele urmînd a fi diferențiate de faptele noi apărute după pronunțarea hotărârii. Faptele noi apărute după darea hotărârii pot servi temei de adresare cu o nouă acțiune în judecată, dar nu ca temei de revizuire.

Circumstanțele sau faptele prezentate ca temei de revizuire trebuie să influențeze esențial soluția dată inițial de instanță, în sensul că nu orice circumstanțe sau fapte necunoscute anterior pot servi temei de revizuire, ci doar atunci cînd sunt determinante pentru judecarea justă a cauzei, or aceste noi circumstanțe conduc după sine la apariția,

modificarea sau încetarea raporturilor juridice dintre părțile în litigiu și deci, sunt determinante pentru judecarea justă a cauzei.

În același timp, revizuentul trebuie să probeze că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii. Or, lipsa acestui suport probatoriu, ca element obligator al temeiului prevăzut la art. 449 lit. b) CPC, decade sau lipsește revizuentul de posibilitatea invocării unui atare temei.

Cu referire la prevederile enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție remarcă că motivele invocate în cererea de revizuire nu pot fi reținute ca circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii, care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuyentei anterior, deoarece revizuenta în marea parte oferă împrejurări ce țin de fondul cauzei, aducând în susținere materialul probator care a fost anexat la actele cauzei (f.d. 87-93), respectiv a constituit obiect de studiu în cadrul judecării pricinii.

Mai mult că circumstanțele invocate ca temei de revizuire, inclusiv și cele cu privire la lipsa dovezii de înștiințare legală a revizuyentei despre litigiului în cauză, precum și examinarea pricinii în prima instanță în lipsa acesteia, au fost menționate de ultima și în recursul declarat împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2015, fapt ce în plus indică la netemeinicia cererii de revizuire.

Așadar, este evident că circumstanțele descrise de către revizuentă nu constituie circumstanțe nou-descoperite ce ar putea fi definite ca totalitatea de fapte juridice, care ar duce la apariția, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile, or acestea nu au o importanță esențială pentru soluționarea justă a cauzei civile, neavând o putere decisivă pentru răsturnarea hotărârii revizuirea a cărei se solicită.

Prin urmare, Colegiul constată că revizuentul nu a prezentat alte înscrisuri care să corespundă caracteristicilor cerute de norma de drept indicată, în timp ce acelea prezentate nu au putere decisivă asupra concluziei (hotărârii) instanței de judecată ori de natură să răstoarne o situație juridică deja stabilită.

Situația de fapt impune de a remarca că revizuirea este o cale de atac de retractare și nu de reformare prin intermediul căreia se poate obține anularea unei hotărâri judecătorești irevocabile și reînnoirea judecării în cazurile expres determinate de lege, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice. De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, care sunt prevăzute în mod limitativ în art. 449 CPC.

În consecință, sub aspectul analizat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că revizuentul Ipati Zinaida în cererea de revizuire nu a invocat nici un temei, care s-ar încadra în prevederile art. 449 CPC, în baza căruia se poate solicita revizuirea hotărârii, ci din contra a oferit împrejurări ce țin de fondul cauzei.

Astfel, la caz se va remarca că admiterea cererii de revizuire, în asemenea împrejurări, ar contravine principiului securității raporturilor juridice și ar constitui o violare a art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Colegiul reiterează că, posibilitatea reinițierii procesului de judecată urmează să fie examinată în lumina Preambulului Convenției, care declară preeminența dreptului o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre

altele, ca atunci cînd instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (*Brumărescu v. Romania, Roșca v. Moldova*).

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judicata* (ibid., § 62), adică principiul caracterului irevocabil al hotărîrilor judecătorești. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărîri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci cînd este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (*Roșca v. Moldova*, citată mai sus, § 25, *Popov nr. 2 vs. Moldova*).

Din considerentele menționate și avînd în vedere că cererea de revizuire nu indică careva temeiuri prevăzute de art. 449 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Ipati Zinaida, împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 27 aprilie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Verei Ceban împotriva Zinaidei Ipati, Oficiului Cadastral Teritorial Anenii Noi, filiala Întreprinderii de Stat „Cadastru” cu privire la declararea nulității actelor juridice, radierea din Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate și înregistrarea dreptului de proprietate.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Ion Druță

Maria Ghervas